כא: אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

ואפילו לא שהה אלא (ג) **להפשיט מלבוש חייב.** וכלה שהה לה מימייב ולא דמי דין זה להך דפ"ב דשבועות (דף טז: יסס) לאיבעיא לה מי צריך שהייה למלקות גבי טומאת מקדש ונזיר בקבר דשמא מחייב בלא שהה והכא אמרי' דלא מיחייב בלא שהייה דלא דמי לשהייה דהתם דכיון דכידו לפרוש מן הטומאה כי נמי לא שהה כדי השתחוואות דין הוא דמחייב אבל הכא דאין לו שהות לפשוט וללבוש אין כאן עבירה אחרת דעדיין הלבישה הראשונה קיימת דהתם נמי אינו חייב עד שיוכל לפרוש מן הטומאה:

(לעיל ע"א) **מחוי** ליה רב ששת בן פירכי. לפ"ה כדאיתא שתים מכאן ושתים מכאן ולפר"ת כמו שפירש בשבועות (דף ג.):

(ג"ז שם) **לא** יגלחו. וא"ת מאי מייתי מלא יגלחו הא גבי כהנים כתיבא וי"ל דגמרינן מינייה: **החורש** בשור וחמור והן מוקדשין. (מ) ופ"ה בכור שור עובר משום לא תעבוד בבכור שורך וחמור וכמ"ד אסור בהנאה ולא נהירא דאינו כן דליכא למ"ד דלקי הנהנה ממנו ולא נראה לר"י פירוש הקונטרס דפירש דחמור לקי מלאו דהזיר כמעילה דבגמ' קאמר מידי דאיתיה בשאלה לא קתני והקדש דמתני' מיירי בבכור דליתיה בשאלה ולכך מפרש ר"י דעל החמור אינו לוקה ויכול להיות שהוא מולין (ס) והן מוקדשין בשור וחמור ולאו דוקא אלא כ' לאוין בשור וחמור אבל בכללא הכרס איכא כ' מלקות דמיירי שהיה זורע בכרס חטה ושעורה וחרגן ופפה אותם בחריסה דקא עבד תרתי חדא דזרע כלאי זרעים ועוד דזרע כלאי הכרס (ס): אלא

יש (מ) **חורש תלם א'** וחייב עליו משום שמונה לאוין החורש בשור וחמור והן מוקדשין וכלאים בכרם ובשביעית ויום טוב וכהן ונזיר בבית הטומאה חנניא בן חכינאי אומר אף הלובש כלאים אמרו לו אינו השם אמר להם אף הנזיר לא הוא השם: **גמ'** (ד) (אמר רב ביבי אמר ר' יוסי (מ) פושט ולובש לובש ממש או) אפי' מכנים ומוציא בית יד אונקלי שלו מחוי רב אחא בריה דרב איקא עיולי ואפוקי רב אשי אומר (ה) אפילו לא שהה אלא כדי לפשוט וללבוש חייב: יש חורש תלם וכו': (ו) א"ר ינאי בחבורה נמנו וגמרו (ז) החופה בכלאים לוקה אמר (ח) להן רבי יוחנן לאו משנתנו היא זו יש חורש תלם אחד וחייב עליו משום שמונה לאוין החורש בשור ובחמור והן מוקדשין וכלאים בכרם האי חורש דמחייב משום כלאים היכי משכחת לה לאו דמיכסי בהדיה דאזיל א"ל (ט) אי לאו דדלאי לך (י) חספא מי משכחת מרגניתא תותה אמר ליה ריש לקיש לר' יוחנן (יא) אי לאו דקילסך גברא רבה הוה אמינא מתני' מני רבי עקיבא היא דאמר המקיים כלאים לוקה מאי רבי עקיבא דתניא (יב) המנכש והמחפה בכלאים לוקה רבי עקיבא אומר אף המקיים מאי טעמא דר' עקיבא (יג) דתניא (יד) שדך לא תזרע כלאים אין לי אלא זורע מקיים מנין ת"ל (טו) (בהמתך לא תרביע) כלאים שדך לא (תזרע כלאים) אמר ליה עולא לרב נחמן (טז) ולילקי נמי משום זורע ביום טוב א"ל (יז) תנא ושייר א"ל (יח) תנא (יט) קתני שמונה ואת אמרת תנא ושייר אמר (כ) רבא (כא) ריש חילוק מלאכות בשבת ואין חילוק מלאכות ביום טוב אמר ליה (כב) (כג) עדא תהא איתיביה אביי ואין חילוק מלאכות ביום טוב (כד) והתנן (כה) המבשל גיד (כו) בחלב ביו"ט ואכלו לוקה חמש לוקה משום אוכל גיד (כז) ולוקה משום מבשל ביום טוב שלא לצורך ולוקה משום מבשל גיד בחלב ולוקה משום אוכל בשר בחלב ולוקה משום

אף זורע. זורע וכהן קאמר ולא דייק: **אינו השם.** אין לאו שלו כח עליו משום חריסה אלא משום כניסה שנכנס למקום טומאה: **גמ' אפילו מכנים ומוציא בית יד אונקלי שלו.** מכנים ומוציא ידו בבית יד אונקלו דמי כפושט ולובש: **עיולי ואפוקי.** ממש: **בהבורה.** נראה לי יום אסיפה או יום וועד היה להם שקורין חבורה: **דדלאי.** הגהה: **מי משכחת מרגניתא.** דאי לאו דאמרי לך הוי אמרת חורש דממייב בכלאים לאו משום זורע אלא משום (מקום) מקיים דשביק ולא עקר להו: **אי לאו דקלסך גברא רבה.** רבי יעקב (ט) הוה אבל רבי יעקב דשמעת מינה דהכי הוא דאמרת: **וליקי נמי משום זורע.** דהא נמנו וגמרו דמחפה בכלאים פטור פוטר נמי במחפה אבל רבי יעקב הוה אומר מיחייב לכולי עלמא דמדקאמר רבי יעקב המחפה בכלאים לוקה ולא קאמר מקיים בכללאים לוקה ש"מ דעדיף ליה מחפה ממקיים דמחפה מזורע מצוה ליה ומחייב לכולי עלמא וכי אמרת ליה הוה לדבריך שיפה אמרת ואי לאו דקלסך הוה אמינא טעם דמתניתין משום מקיים דמקיים בכלאים לוקה לרבי עקיבא וכן בשביעית משום חורש מחייב ליה תנא דמתניתין ומאן דפטר במקיים פטר נמי במחפה: **מאי רבי עקיבא דתניא המנכש והמחפה.** ולא גרסינן דתנן דבריתא היא ולא מקנה: **המנכש והמחפה בכלאים לוקה רבי עקיבא אומר אף המקיים.** כולה רבי עקיבא קאמר לה המנכש והמחפה בכלאים לוקה דמקיים הוא שר"ע כו' והכי משני ליה כמועד קטן (ב:) ורבנן דפליגי עליה דרבי עקיבא סבירא להו מחפה אינו לוקה דמאן דפטר במקיים פטר במחפה. והמנכש עוקר עשבים רעים כדי שיגדלו האחרים יותר לוקה דחשיב כזורע כלאים: **בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים.** ומשמעינן ליה הכי כלאים שדך לא דעקרינן ליה מפשטיה לדרשא (י) דהוה מצי למיכתב בהמתך כלאים לא תרביע ומדקמך כלאים לשדה שמע מינה להכי הוא דאתא: **וליקי נמי משום זורע.** דהא נמנו וגמרו דמחפה זורע הוא כדאמרן: **ואין חילוק מלאכות ביום עוב.** אם עשה שתים ושלש מלאכות בהעלם אחד או עשה מלאכה שיש בה (כ) שתים אינו חייב אלא אחת למ"ד (שבת דף ע.) הבערה לאבן יצאת סבירא ליה אין חילוק מלאכות ביו"ט דביו"ט לא יצאת הבערה ומ"ד נמי הבערה לאבן יצאת ופקא ליה חילוק מלאכות מועשה אחת מהנה הני מילי באיסורי דאית בהן חיוב חטאת כגון מלאכות דשבת דזדונן כרת ושגגתן חטאת דבהכיא פרשה דועשה מאחת מהנה קמיירי בחטאת אבל יו"ט דחיוב מלקות הוא ואין זדונו כרת אין בו חילוק מלאכות: **לוקה משום מבשל.** גיד ביום עוב ומשום מבשל בשר בחלב קסבר יש בגידין בטוחן טעם. תלתא לא תבשל כתיבי (כז) אחד לאכילה ואחד להנאה ואחד לביטול בשתיית חולין (דף קטו:): משום

יש חורש תלם אחד. יש עובר בלא תחרוש בשור ובחמור (ס) ונלקטים עליו איסורים הרבה עם אותו לאו בלבד. והכא לא קא עסיק שיהא חורש בכמה שוורים וכמה חמורים והרי נלקטים איסורין הרבה עליו בלבל הפחות קאמר ואלאו דבלאים קאי נלקטו עליו כל איסורין שהוא יכול: **והן מוקדשין.** בגמ' מוקי ליה בבכור (ו) בכור שור ופטר חמור וקעבר בהן משום לא תעבוד בבכור שורך (ז) ואלינא דרבי יהודה דאמר בפ"ק דבכורות (דף ט:) פטר חמור אסור בהנאה דבכלל לא תעבוד הוא ואע"ג דנקרא כתיב בכור שורך מיהו דרש לי' בכור שורך למעוטי פטר חמור מי נמי מתני' כתמן דממעט פטר חמור מהכא. שור וחמור דקתני במתני' לאו דוקא דשור ושה קאמר והאי דנקט חמור משום ליצנא דקרא דגבי בלאים כתיב (ח) שור וחמור והוא הדין לכל שני מינין. ומשום הגאה דמיתהני מהקדש ויהוא ליה הזיד במעילה לא לקי דבכור לאו בר מעילה הוא דהא ממון כהן הוא דאין מעילה אלא בקדשי גבוה דמקדשי ה' כתיב (ט) ואין מעילה בבכור אלא בגבוה מן האימורים אחר זריקת דמים דהיינו לגבוה גינהו והוא הדין לכל קדשים קלים ובקדשי קדשים יש בהן מעילה לפני זריקת דמים דלגבוה גינהו אבל משנזרק הדם זכו כהו כהנים משולחן גבוה והוה ליה ממון כהן ואין בו מעילה וכן מוכח בר"ה (דף כח.) בשופר של עולה לא יתקע ואם תקע יצא בשופר של שלמים לא יתקע ואם תקע לא יצא מאי טעמא עולה דבמ מעילה היא כיון דמעל בה נפקא לחולין שלמים דלאחר בני מעילה גינהו לא נפקי לחולין והכי נמי מוכח במס' מעילה (י) ובכמה דוכתי: **וכלאים בכרם.** דמכסי בהדי דאזיל ומחפה (יא) (יב) זבזורע: **שביעית.** נמי משום זורע בשביעית: **ויום עוב.** דקעביד חריסה ביו"ט: **כהן והוא נזיר.** והולך במקום טומאה אחר מחרשתו דליכא חד לאו משום כהן לנפש לא יטמא בעמיו (יג) וחד משום נזיר על כל נפשות מת לא יבוא (יד): **אינו השם.** (מ) אינו לאו זה נלקט עליו משום חריסה אלא משום לביסה:

(א) ספסרים מז. (ב) [ע"ל אמר רב ביבי אמר רב אסי לא פושט ולובש ממש אלא אפי' יכי' כך הגיהה בילקוט וכן לר' בתוס' שבועות ח. ד"ה לו לאין יכי'], (ג) ע"ל ליה, (ד) [יבמות לב: כ"מ יח:], (ה) [ע' תוס' כ"מ יח: ד"ה לו לאו], (ו) [יבמות לב:], (ז) ע"ז קד. ע"ש מ"ק כ: ע"ש [תוס' ר"ה לאין כ"ח], (ח) שם [ע"ש], (ט) [סוכה נד. וש"נ], (י) [ע' תוס' מנחי' יח: ד"ה מגין], (כ) [ספסרים מח.], (ל) כמו זאת שהא יכן מי' כ"ש ד"ה בהשלה (גיטין דף מב.), גבי עדה אמרה כמו זאת כו'. רש"ל, (מ) ע"ל והתניא, (נ) ספסרים מז: ע"ש כיצה יב: ע"ש, (ס) [דברים כב:], (ע) [דברים טו:], (פ) [דברים כב:], (צ) [ויקרא יז:], (ק) [דף ז:], (ר) [ע"ל כ'ורע לו שע"ל כ'ורעו], (ש) [ויקרא כח:], (ת) [במדבר יז], (א) [שמות כג, שם כב. דברים יד] (ב) [דברים יומר מנוחרים בספסרים מז. ד"ה ומוקדשין].

תורה אור השלם

1. אֶת חֻקֹּתַי תִּשְׁמֹרוּ בְּהֶמְתְּךָ לֹא תַרְבִּיעַ כִּלְאָיִם שָׂדְךָ לֹא תִזְרַע כִּלְאָיִם וּבֶגֶד כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז לֹא יַעֲלֶה עָלֶיךָ: ויקרא יט יט

גליון הש"ס

גמ' א"ר ינאי בחבורה נמנו. כעין זה ירמיות דף לב ע"ב: **שם** ולילקי נמי משום זורע. קשה לי דבלא"ה קשה דלילקי נמי בחוטים משום מחחר אחר בהמתו ואף שם אינה בהמתו מ"מ לבר"ן מחמר אחר בהמה דעלמא חייב. ולבאורה מוכח מזה דבהמתו ובהמתו אינו ביו"ט במ"ש הרמ"ל פי' רמ"ו פ"ב ואפשר שלזה כוין המג"א שם ס"ק י"ב בלשון הקצר ועי' מנחת ס"ג: **שם** ולוקח משום מבשל. עי' סנהדרין דף סג ע"א תוס' ד"ה עב: **תוס'** ד"ה החורש וכו' לבך **בפרש** ר"י. ועי' עוד מגן ר"ה דף ד ע"א ד"ה נקטים:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר ר' ביבי אמר ר' יוסי לא פושט ולובש ממש אלא אפילו מכנים: (ב) שם תנא קמני שמונה. נ"ב עי' תוס' ס"ק דקדושין דף טז ע"ב ד"ה והא תרבעה וכתוס' ביבמות דף נ' ד"ה למעוטי: (ג) שם אמר ליה רבה יש חילוק: (ד) שם עדה תהא. נ"ב כמו אחת תהא בלומר זו היא סנהדרא נמינה דלא קא חשיב דלילקי משום זורע ביו"ט ואינו חייב כי אם מלאכות דאיסורן ביו"ט כשעשאן בכח אחת: (ה) שם גיד הנשה כחלב ביו"ט: (ו) רש"י ד"ה והן מוקדשין וכו' ובבור שור ופטר חמור קאמר וקעבר בהן וכו' ושור וחמור דקתני וכו' דשור ושה קאמר. נ"ב פי' וחייב כ' ח' משום שור וח' משום שה: (ז) ד"ה וכלאים בכרם וכו' וחמפה וחייב משום זורע: (ח) ד"ה אינו הסם אין לאו: (ט) ד"ה אי וכו' כי יעלי הכ"ד ואח"כ מ"ה הוה אוקימנא מתניתין דמיחייבא: (י) ד"ה כהמתך וכו' דהוה מצי למיכתב. נ"ב עיין כע"ז דף ס"ד ריש ע"א לא פירש קר: (כ) ד"ה ואין חילוק וכו' שיש בה שתי לאוין אינו חייב: (ל) תוס' ד"ה ואפי' לא שהה אלא כדי לבפשיט וללבוש חייב וכו' לשהייה דהתם כיון דכידו לפרוש מן הטומאה אבל: (מ) ד"ה כדי השתחוואה דין הוא דמחייב אבל: (נ) ד"ה בחורה וכו' ס"ה שור וכו' אסור בהנאה ולי נראה לאינו בה: (ס) באא"ר ויכול להיות שהוא מולין ולאו דוקא קאמר והן מוקדשים תרוויהו השור והחמור דלוקה מוקדשים אלא בשור ולוקה כ' לאוין כל"ל ותיכא אלא כ' לאוין אלא ממקום:

עין משפט נר מצוה

קד א מיי' פ"י מהלכות כלאים הלכה ל סמג לאין רסב:
קה ב ג מיי' שם פ"ח הל' כ סמג שם טור שו"ע יו"ד סי' רלו ס"ח:
קו ד מיי' פ"ח מהלכות יו"ט הלכה נ:

מוסף רש"י

החורש בשור וחמור. משום לא תחרוש וגו', והן מוקדשין. עוכר על השור שהוא לקדשי מזבח משום לא תעבוד בבכור שורך, וכל הקדשים בבכור, ועל החמור שהוא קדשי בדק הבית משום לאו דהזיר כמעילה, דאמרן בפרק כל שעה (לג.) הזיר כמעילה בחזרה ונמחר תקע תקע מתרומה, הרי אלאה לאין מלקין, ולא חביב אלא לאין מלקין (פסחים מז.). ובשביעית. דעובר משום שדך לא תזרע, וחורש תולדה דזורע, כגון חורש לנקות את הזריעה (שם מז:). ובכלאים בכרם. דבהדי דקא חרש מחפה בכלאים והמחפה בכלאים לוקה, הרי חמצה, ויום טוב. הרי שבת, ושבת לא תנא משום דלאו שיתן לאחרת מיתת כ"ד הוא דאין לוקין עליו (שם). וכהן ונזיר בבית הטומאה. שזה בית הקברות והוא כהן ונזיר ויש כאן לאו דכהן לנפש לא יטמא ולאו דנזיר על נפש מת לא יבוא (שם). והמחפה. לאחר זריעתן תופה עפר עליהם כדרך כל הזורעים (ע"ז סז:). לוקה. משום לא תזרע כלאים (מו"ק ב:) דהייני נמי אזרע, דמה דרכו של זורע לנחותי פירי מטרין, הא נמי לנמוחי פירי מטרין (ע"ז שם). ת"ל כלאים שדך לא. כלאים דהרבעה קא דרשי, דמדסמך כלאים דלא תרביע גבי שדה דרשינן כלאים שדך לא, מדלא כתיב בהמתך לא תרביע כלאים ולא תזרע שדך כלאים. ס"מ שדך אכלאים לעניל נמי דרשינן, ומשמע דמיהיר הכתוב שלא יהא כלאים בשדה (שם). ואע"ג דכתיב לא תזרע כלאים, נורשין יהורשין לא כלאים, לא יהא כלאים מכל מקום, שחייב אחה לבטלו (מו"ק ב:). יש חילוק מלאכות בשבת. שאם עשה שתים בהעלם אחד או אחת בשתי העלמות חייב שתים (פסחים מח:). ואין חילוק מלאכות ביום טוב. שאם עשה שתי מלאכות בעוד אינו לוקה שתים (שם). משום מבשל ביו"ט. ביטול שאינו ראוי (פסחים מז:) שהבשל אב מלאכה הוא ובשל גיד דבר האסור ואינו ראוי לאכילה ובעוד אסור לא תעשה כל מלאכה אלא האוכל אלא לצורך (ביצה יב:). משום מבשל גיד בחלב. לאו משום יום טוב, דמלקות דבשבת יו"ט הא תנא ליה, אלא אפילו הוא חול לוקה משום מבשל בשר בחלב, דכתיב לא תבשל בגדי בחלב שלש פעמים, אחד לאכילה ואחד לאסור הנאה ואחד לאסור בטול (שם) וקסבר יש בגידים בטוחן טעם ובשר הם (פסחים שם).

מסורת הש"ס

(ג) ספסרים מז. (ד) [ע"ל אמר רב ביבי אמר רב אסי לא פושט ולובש ממש אלא אפי' יכי' כך הגיהה בילקוט וכן לר' בתוס' שבועות ח. ד"ה לו לאין יכי'], (ה) ע"ל ליה, (ו) [יבמות לב: כ"מ יח:], (ז) [ע' תוס' כ"מ יח: ד"ה לו לאו], (ח) [יבמות לב:], (ט) ע"ז קד. ע"ש מ"ק כ: ע"ש [תוס' ר"ה לאין כ"ח], (י) שם [ע"ש], (יא) [סוכה נד. וש"נ], (יב) [ע' תוס' מנחי' יח: ד"ה מגין], (יג) [ספסרים מח.], (יד) כמו זאת שהא יכן מי' כ"ש ד"ה בהשלה (גיטין דף מב.), גבי עדה אמרה כמו זאת כו'. רש"ל, (טו) ע"ל והתניא, (טז) ספסרים מז: ע"ש כיצה יב: ע"ש, (יח) [דברים כב:], (יט) [דברים טו:], (כ) [דברים כב:], (כא) [ויקרא יז:], (כב) [דף ז:], (כג) [ע"ל כ'ורע לו שע"ל כ'ורעו], (כד) [ויקרא כח:], (כה) [במדבר יז], (כו) [שמות כג, שם כב. דברים יד] (כז) [דברים יומר מנוחרים בספסרים מז. ד"ה ומוקדשין].

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com